

Strateegia meede 2 meetmeleht on koostatud Saarte Koostöökoogu arengustrateegia 2023-2027 elluviimiseks ning täiendab määruses „[LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine](#)“ 30.05.2023 nr 29 (edaspidi Määrus) toodud nõudeid.

Meetme nimetus	MEEDE 2 – Elukeskkonna arendamine
Meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus	<p>Elukeskkonda mõtestame seal elavate inimeste ja kogukondade läbi. Kogukond ei ole vahend ega lahendus piirkondlike probleemide ja arengutakistuste kõrvaldamiseks. Kogukond on piirkondliku arengu allikas ja ressurss. Tihti kogukonnad ise ka ei tea või on unustanud, mis on nende tugevused ja varad, mille arendamisel pöörata piirkond muutustele, või kuidas tagada tingimused, et endil oleks hea olla.</p> <p>Meetme rakendamine toetab kogukondlike ja piirkondlike arenguplaanide ja arengustrateegiate elluviimist.</p>
Meetme eesmärk ja saavutatavad tulemused	<p>Kogukonnas on võimalik korraldada ja pakkuda teenuseid ja lahendusi, milleks pole avalikul sektoril vahendeid ja erasektori jaoks tasuvust.</p> <p>Kohalike ressursside välja selgitamisel ja arengu planeerimisel on selgunud tegevused ja nende prioriteedid.</p> <p>Saareline elukeskkond ja elamisviis toetub kogukondlikele, pärandilistele ja piirkondlikele sidemetele ning on hinnatud ja kestev.</p>
Toetatavad tegevused	<p>Projektitoetust antakse tegevuste elluviimiseks, mis panustavad meetme eesmärgi täitmisesse ja tulemuse saavutamisse.</p> <p>Toetatakse:</p> <ul style="list-style-type: none">- materiaalsesse või immateriaalsesse varasse investearingute tegemist ning sellega otseselt seotud kaasnevaks tegevuseks ehk ettevalmistavaks tööks (ehitise ehitamisega kaasnev keskkonnamõju hindamisega seotud tegevus ning energiaauditi, teostatavusuuringu, projekteerimistöö ning projekteerimiseks vajaliku ehitusgeoloogilise ja -geodeetilise uurimistöö tellimine). Samuti on kaasnevateks tegevusteks koolitus, ehitusseadustiku alusel omanikujärelevalve teostamine, muinsuskaitsealuse alusel muinsuskaitsealuse järelevalve teostamine ja turundustegevus, sealhulgas turu-uuring;- ühistegevuse elluviimist; <p>Ühistegevuse elluviimiseks antakse projektitoetust, kui selle viivad kuni kaheaastase tegevuskava alusel ellu partnerid, kelleks on vähemalt kaks juriidilist isikut või füüsilisest isikust ettevõtjat ja kellest vähemalt üks ei ole teine kohalik tegevusrühm, ning kui tegevuskava sisaldab Määruse §24 (5) toodud andmeid.</p> <p>Strateegia kohaselt toetatakse järgmisi elukeskkonna arendamisele suunatud tegevusi SKK tegevuspiirkonnas:</p>

	<ul style="list-style-type: none">• lähima elukeskkonna arendamine;• kogukonna ressursside rakendamise toetamine, sh loodus, pärand, inimesed, lood;• kogukondade(s) ise toimetulemise tingimuste loomine, sh hoonete energiatõhusus ja taastuvenergia kasutusele võtmine;• liikumist ja tervist edendavad algatused;• olemasoleva taristu ja objektide taaskäivitamine;• noortele ja lastele suunatud tegevused <p>Abikõlblikud on tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, mis on sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks.</p>
Mittetoetatavad tegevused ja kulud	Lisaks Määruses toodud mitteabikõlblikele tegevustele ja kuludele ei toetata SKK strateegia kohaselt: <ul style="list-style-type: none">• kulusid, millele taotleja taotleb samal ajal toetust mõnest teisest toetusmeetmest• uute kogukonnahoonete ehitamist• investeeringu tegemist väljaspool tegevuspiirkonda (Kuressaare linnas)
Sihtrühm ning kohaliku tegevusrühma (SKK) nõuded tingimused projektitoetuse taotlejale ja projektitoetuse saajale	<p>Sihtrühm:</p> <ul style="list-style-type: none">- kolmanda sektori organisatsioonid, sh mittetulundusühingud, sihtasutused;- kohalikud omavalitsused (mitte KOV asutused!);- ettevõtted (VKE), sh osahingud, aktsiaseltsid, füüsilisest isikust ettevõtjad, täisühingud, usaldusühingud, tulundusühistud. <p>Lisaks Määruses toodud nõuetele on SKK nõuded taotlejale ja toetuse saajale:</p> <ul style="list-style-type: none">• üks taotlus taotleja kohta ühes voorus (nõue ei kehti kohalikele omavalitsustele);• toetust rakendatakse SKK tegevuspiirkonnas, ei toetata investeeringu tegemist Kuressaare linnas;• aruandluse ja seire kohustus.
Esitatavad dokumendid projektitoetuse taotlemisel ning hindamiseks vajalikud andmed ja dokumendid	<p>Projektitoetuse saamiseks esitab taotleja selleks ettenähtud tähtajal kohaliku tegevusrühma kaudu PRIA-le avalduse ja selles esitatud andmeid tõendavad dokumendid (edaspidi koos <i>projektitaotlus</i>). Projektitaotluse või muu dokumendi (SKK meede 2 taotlusvorm) esitab taotleja elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu.</p> <p>Projekti teostatavuse ja seaduslikkuse paremaks tõendamiseks hindamiskomisjonile on taotlejal on võimalus esitada täiendavaid materjale, mis aitavad projekti oodatavat mõju ja tulemuslikkust selgemalt avada nt:</p> <ul style="list-style-type: none">- soetatavate seadmete tasuvusarvutus, energiatõhususe arvutused,- majandustegevusena planeeritud taotluse puhul finantsprognoos

	<p>- planeeritud ehitustegevuse puhul kohaliku omavalitsuse vabas vormis kinnituskiri Ehitusseadustiku kohaselt vajaliku dokumentatsiooni (nt ehitusprojekt, ehitusteatis või ehitusluba) kohta, kinnitades, et planeeritavale tegevusele ei ole KOV-i poolt takistusi ning täiendavaid nõudeid.</p>
Projektitoetuse maksimaalne suurus ja määr	<p>- toetuse minimaalne suurus on 4000 eurot; - toetuse maksimaalne suurus 40000 eurot</p> <p>Projektitoetust antakse vähemalt 15% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest, täpsemalt:</p> <ul style="list-style-type: none">• mittetulundusühingule, sihtasutusele ja kohaliku omavalitsuse üksusele kuni 90% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest;• VKE-le kuni 60% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest• mittetulundusühingule, sihtasutusele ja kohaliku omavalitsuse üksusele kuni 60% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest, kui kavandatud tegevus on suunatud ettevõtluse arendamiseks, siis;• Investeeringuga kaasneva tegevuse ehk ettevalmistava töö abikõlbliku kulu kogumaksumus võib olla kuni 15% investeeringu abikõlbliku kulu maksumusest. <p>Taotleja saab esitada ühes taotlusvoorus ühe taotluse. (v.a kohalik omavalitsus).</p>
Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid	<p>Taotlusi hindab selleks moodustatud hindamise töörühm (hindamiskomisjon).</p> <p>Taotluste hindamine toimub juhatuse poolt vastu võetud korra alusel.</p> <p>Esmalt hinnatakse vastavust üldistele hindamiskriteeriumitele ning peale seda hinnatakse täiendavate hindamiskriteeriumite alusel.</p> <p>Üldised hindamiskriteeriumid:</p> <ol style="list-style-type: none">1. projekt peab kas kõrvaldama elukeskkonnale olulise valdkonna kitsaskoha või aitama kasutusele võtta potentsiaali (JAH/EI);2. projekt peab edendama kohalikku algatust, saarelist kestlikku elulaadi, aidates läbi piirkonna sisemiste arenguvõimaluste parema kasutamise kaasa piirkonna elukvaliteedi ja konkurentsivõime parandamisele (JAH/EI);3. taotlus peab vastama strateegias ja rakenduskavas esitatud nõuetele, sh peavad toetatavad tegevused olema põhjendatud, selged, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekad ja vajalikud projekti eesmärgi saavutamiseks. Taotleja peab tagama kasutatava toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise (JAH/EI). <p>Taotlusi, mille puhul pool või rohkem kui pool hindamiskomisjoni töökoosolekul osalenud ekspertidest on vastanud vähemalt ühele üldisele hindamiskriteeriumile EI, pole võimalik heaks kiita. Neid taotlusi täiendavate hindamiskriteeriumite osas enam ei hinnata, kuna nad ei vasta kas määrusele või rakenduskavale või üldisele LEADER eesmärgile ning kõikide täiendavate kriteeriumite hindeks e-prias märgitakse nende taotluste puhul 0 (null).</p>

	<p>Taotlused, mille kohta üle poole töökoosolekul osalenud ekspertidest on vastanud kõigile üldistele hindamiskriteeriumitele selle taotluse osas JAH, osalevad edasises hindamises. Edasise hindamise käigus annavad eksperdid taotlusele hinded täiendavate hindamiskriteeriumite osas skaalal 0-5, kusjuures igale kriteeriumile on määratud ka selle osakaal koguhindest</p> <p><u>Täiendavad hindamiskriteeriumid ja osakaalud kogu hindest:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. kogukonna toetus projektile / osalus projektis - 30%;2. positiivne mõju taotleja lähemale elukeskkonnale ja tulemuste elujõulisus – 25%;3. kohalike arengueelduste ja eripärade kasutamine – 20%;4. taotleja elluviimisvõime – 15%;5. projekti nutikus/uuenduslikkus – 5%;6. erinevate osapoolte kaasatus ja partnerlus, sh erinevate sektorite kaasatus – 5%. <p>Iga kriteeriumi kohta arvutatakse ekspertide keskmist hinnangut väljendav aritmeetiline keskmine hinne. Nimetatud keskmised hinded korrutatakse läbi kriteeriumite osakaaludega ning saadud tulemused liidetakse taotluse koondhindeks.</p> <p>Taotlusi, mille summaarne koondhinne on vähem kui 50% maksimaalsest võimalikust koondhindest ehk vähem kui 3 hindepunkti, ei ole võimalik heaks kiita, kuna need ei vasta strateegiale.</p> <p>Taotlused, mille summaarne koondhinne on 3 või enam hindepunkti, lähevad arvesse paremusjärjestuse koostamisel meetmete lõikes.</p> <p>Rahastusettepaneku PRIA-le saab teha paremusjärjestuse alusel meetme eelarve ulatuses.</p>
<p>Seireks vajalikud andmed ja dokumendid, tulemusnäitajad ning ÜPP-strateegiakavas nimetatud sihtväärtus ja eesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab</p>	<p>Väljund- ja tulemusnäitajad:</p> <ul style="list-style-type: none">• toetatud projektide arv kokku: 80• kogukondade iseendi poolt ära majandavate (sh energiatõhusamaks muudetud) objektide arv: 10• liikumist ja tervist edendavate projektide arv: 20• noortele ja lastele suunatud projektide arv: 12 <p>ÜPP Eesti strateegiakava 2023-2027, panustab erieesmärgi nr 8 „Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust“ saavutamisse sh ettevõtluse arendamine, teenuste kättesaadavuse parandamine, keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste toetamine ja maaelu positiivse kuvandi propageerimine.</p> <p>Seos ÜPP LEADER tulemusnäitajatega: R.27, R.39</p>